

فضاهای شهری سنتی در شهرهای ایرانی - اسلامی

از مجموعه کتاب های فضاها در شهر

مؤلف:

دکتر محمدرضا پورجعفر

۱۳۹۷

سرشناسه	: پورجعفر، محمدرضا، ۱۳۳۴ -
عنوان و نام پدیدآور	: فضاهای شهری سنتی در شهرهای ایرانی - اسلامی / تالیف محمدرضا پورجعفر.
مشخصات نشر	: تهران : شهرداری تهران، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: [۳۷۸ص:] مصور (بخشی رنگی)، جدول (بخشی رنگی)، نمودار.
فروست	: مجموعه کتاب‌های فضاها در شهر.
شابک	: ۶-۶۴-۷۹۲۸-۶۰۰-۹۷۸-۲۴۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: فضاهای عمومی -- ایران
موضوع	: Public spaces -- Iran
موضوع	: شهرسازی -- ایران
موضوع	: City planning -- Iran
شناسه افزوده	: شهرداری تهران، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران
شناسه افزوده	: Tehran Municipality, Tehran Urban Planning and Research Center
رده‌بندی کنگره	: NA۹۰۵۳/ف۶۴۳۰۳۹۵
رده‌بندی دیویی	: ۷۱۱.۳۰۹
شماره کتاب‌شناسی ملی	: ۱۰۰۰۵۷

مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران

فضاهای شهری سنتی در شهرهای ایرانی - اسلامی

از مجموعه کتاب‌های فضاها در شهر

مؤلف: دکتر محمدرضا پورجعفر و همکاران
صفحه‌آرایی و طراحی جلد: معاونت علم و فناوری
نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۷
چاپ: فاطرنگار
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
بها: ۲۴۰,۰۰۰ ریال
ناشر: انتشارات مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران
شابک: ۶-۶۴-۷۹۲۸-۶۰۰-۹۷۸

کلیه حقوق چاپ برای ناشر محفوظ است.

نشانی: خیابان شریعتی، خیابان پل رومی، خیابان شهید اکبری، نبش خیابان آقابزرگی، شماره ۳۲

تلفن: ۲۳۳۹۲۰۸۲

<http://rpc.tehran.ir>

کدپستی: ۱۹۶۴۳۵۶۱۱

info@rpc.tehran.ir

شهری در شهرهای مدرن با توجه به زمینه و فرهنگ گذشته مردم آن سرزمین است. از این رو مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران با تالیف کتاب چهار جلدی « فضاها در شهر » در نظر دارد، جایگاه فضاهای شهری را در طول تاریخ شکل‌گیری شهر مورد بحث قرار داده و چشم‌اندازی برای فضاهای شهر آینده ترسیم نماید.

بابک نگاهداری

رئیس مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران

www.ketab.ir

فهرست مطالب

۱۷	مقدمه
۲۳	۱. شهر اسلامی
۲۳	۱.۱. سازمان فضایی شهر ایرانی در دوره اسلامی
۲۳	۱.۱.۱. ویژگی‌های شهر اسلامی
۲۶	۲.۱.۱. بخش‌های شهر اسلامی
۲۹	۳.۱.۱. تاسیسات شهری از شهرهای ایرانی-اسلامی
۳۳	۴.۱.۱. فضای شهری
۴۱	۲. فضاهای شهری در ایران تا سده نهم و سنتی ایرانی اسلامی
۴۱	۱.۲. اصفهان
۴۲	۱.۱.۲. میدان نقش جهان
۴۴	۱.۱.۱.۲. عناصر اصلی پیرامون میدان نقش جهان
۴۸	۲.۱.۱.۲. اصول شکل‌دهنده میدان نقش جهان
۵۳	۲.۱.۲. میدان عتیق (میدان کهنه اصفهان)
۵۵	۳.۱.۲. بازار اصفهان
۵۹	۴.۱.۲. محوره‌های شهری
۶۰	۱.۴.۱.۲. چهارباغ اصفهان
۶۱	۵.۱.۲. مجموعه سی‌وسه پل (الله‌وردی خان)
۶۵	۶.۱.۲. جمع‌بندی فضاهای شهری اصفهان
۶۸	۲.۲. بابل
۷۱	۱.۲.۲. تکایا در بافت قدیم شهر بابل
۷۶	۲.۲.۲. بازار روز
۷۹	۳.۲.۲. میدان
۸۱	۴.۲.۲. جمع‌بندی فضاهای شهری بابل
۸۲	۳.۳. بوشهر
۸۵	۱.۳.۳. معابر
۸۶	۲.۳.۳. میادین و میدانچه
۸۸	۳.۳.۳. جمع‌بندی فضاهای شهری بوشهر
۸۹	۴.۳. تبریز
۹۱	۱.۴.۳. میدان صاحب‌الامر
۹۲	۲.۴.۳. میادین محلی
۹۳	۳.۴.۳. سرای امیر
۹۴	۴.۴.۳. تیمچه امیر
۹۵	۵.۴.۳. تیمچه مظفریه
۹۸	۶.۴.۳. بازار تاریخی تبریز
۱۰۴	۷.۴.۳. پیاده‌راه تربیت (خیابان تاریخی تبریز)

۱۰۶	۸.۴.۲ جمع‌بندی فضاهای شهری تبریز
۱۰۹	۵.۲.۲ تهران
۱۱۰	۱.۵.۲ میدان توپخانه
۱۱۳	۲.۵.۲ میدان حسن‌آباد
۱۱۵	۳.۵.۲ سیزه‌میدان
۱۱۹	۴.۵.۲ بازار بزرگ تهران
۱۲۰	۵.۵.۲ گذر صروی
۱۲۳	۶.۵.۲ تکیه‌ها
۱۲۴	۷.۵.۲ پیاده‌راه ۱۵ خرداد
۱۲۵	۸.۵.۲ دروازه‌های تهران
۱۲۶	۹.۵.۲ امامزاده صالح تهران
۱۲۸	۵.۲ جمع‌بندی فضاهای شهری تهران
۱۳۰	۲.۲ خه
۱۳۳	۱.۶.۲ بازار خوی
۱۳۶	۲.۶.۲ کاروانسرا
۱۳۷	۳.۶.۲ معابر و ابدان
۱۳۷	۴.۶.۲ دروازه سنگی
۱۳۹	۵.۶.۲ منار شمس تبریزی
۱۳۹	۶.۶.۲ جمع‌بندی فضاهای شهری خه
۱۴۱	۷.۲ سمنان
۱۴۲	۱.۷.۲ میدان
۱۴۳	۲.۷.۲ بازار
۱۴۴	۳.۷.۲ تیمچه ناسار
۱۴۷	۴.۷.۲ جمع‌بندی فضاهای شهری سمنان
۱۵۰	۸.۲ شیراز
۱۵۱	۱.۸.۲ پیشینه تاریخی شیراز
۱۵۲	۲.۸.۲ حیات مسجد به‌عنوان میدان شهری
۱۵۶	۳.۸.۲ فضاهای حوزه مجموعه تاریخی دوره زندیه
۱۵۶	۴.۸.۲ عرصه میدان توپخانه
۱۵۸	۵.۸.۲ عرصه میدان مشق (طوبله)
۱۵۹	۶.۸.۲ محدوده دیوان‌خانه
۱۶۰	۷.۸.۲ جلوخان مسجد وکیل
۱۶۱	۸.۸.۲ مسجد وکیل
۱۶۲	۹.۸.۲ بازار وکیل
۱۶۳	۱۰.۸.۲ آرامگاه حافظیه شیراز
۱۶۴	۱۱.۸.۲ جمع‌بندی فضاهای شهری شیراز
۱۶۶	۹.۲ قزوین
۱۶۹	۱.۹.۲ بازار قزوین
۱۷۳	۲.۹.۲ تیمچه سرباز
۱۷۳	۳.۹.۲ تیمچه سرپوشیده
۱۷۴	۴.۹.۲ خیابان سپه قزوین
۱۷۵	۵.۹.۲ جمع‌بندی فضاهای شهری قزوین

۱۷۸	۲. ۱۰. قم
۱۷۹	۲. ۱۰. ۱. بازار قدیمی
۱۸۰	۲. ۱۰. ۲. بازار نو
۱۸۱	۲. ۱۰. ۳. تیمچه بزرگ قم
۱۸۳	۲. ۱۰. ۴. مساجد
۱۸۴	۲. ۱۰. ۵. میدان کهنه
۱۸۴	۲. ۱۰. ۶. جمع‌بندی فضاهای شهری قم
۱۸۶	۲. ۱۱. کاشان
۱۸۷	۲. ۱۱. ۱. بازار
۱۹۰	۲. ۱۱. ۲. تیمچه امین‌الدوله کاشان
۱۹۱	۲. ۱۱. ۳. کاروانسرای گمرک
۱۹۲	۲. ۱۱. ۴. میدان سنگ
۱۹۳	۲. ۱۱. ۵. جمع‌بندی فضاهای شهری کاشان
۱۹۵	۲. ۱۲. کرمان
۱۹۷	۲. ۱۲. ۱. سرای گلشن
۱۹۷	۲. ۱۲. ۲. تیمچه لحاف دو ما
۱۹۸	۲. ۱۲. ۳. میدان گنجعلی خان
۱۹۸	۲. ۱۲. ۴. میدان ارگ
۲۰۱	۲. ۱۲. ۵. جمع‌بندی فضاهای شهری کرمان
۲۰۲	۲. ۱۳. مشهد
۲۰۳	۲. ۱۳. ۱. خیابان (چهارباغ) شهر مشهد
۲۰۴	۲. ۱۳. ۲. کاروانسرای بابا قدرت
۲۰۵	۲. ۱۳. ۳. حرم مطهر امام رضا (ع)
۲۰۸	۲. ۱۳. ۴. جمع‌بندی فضاهای شهری مشهد
۲۱۰	۲. ۱۴. نائین
۲۱۳	۲. ۱۴. ۱. بازار (مرکز شهری)
۲۱۵	۲. ۱۴. ۲. فضاهای باز
۲۲۰	۲. ۱۴. ۳. فضاهای سرپوشیده (نیمباز) میدانچه‌ها
۲۲۱	۲. ۱۴. ۴. حسینیه سرپوشیده
۲۲۲	۲. ۱۴. ۵. جمع‌بندی فضاهای شهری نائین
۲۲۵	۲. ۱۵. همدان
۲۲۷	۲. ۱۵. ۱. میادین
۲۳۰	۲. ۱۵. ۲. بازار
۲۳۱	۲. ۱۵. ۳. کاروانسرای همدان
۲۳۷	۲. ۱۵. ۴. جمع‌بندی فضاهای شهری همدان
۲۳۹	۲. ۱۶. یزد
۲۴۲	۲. ۱۶. ۱. محله قهاندان
۲۴۳	۲. ۱۶. ۲. جلوخان مسجد جامع یزد
۲۴۴	۲. ۱۶. ۳. تکایای شهر
۲۴۸	۲. ۱۶. ۴. بازار یزد
۲۵۱	۲. ۱۶. ۵. تیمچه وکیل
۲۵۱	۲. ۱۶. ۶. جمع‌بندی فضاهای شهری یزد

۲۵۷	۳. انواع فضاهای سنتی در شهرهای ایران
۲۵۸	۱.۳. نظام فضایی شهر ایرانی اسلامی
۲۵۹	۱.۱.۳. فضاهای شهری حرکتی
۲۵۹	۱.۱.۱.۳. گذرهای اصلی
۲۶۰	۲.۱.۱.۳. بازار
۲۶۷	۳.۱.۱.۳. خیابان
۲۷۰	۴.۱.۱.۳. چهارباغ (محورهای مستقیم)
۲۷۱	۵.۱.۱.۳. پل
۲۷۲	۶.۱.۱.۳. رواق
۲۷۲	۷.۱.۱.۳. سایه‌اط (زیر تاقی)
۲۷۹	۲.۱.۳. فضای مکت
۲۷۹	۳.۱.۳. مرکز محله
۲۸۰	۱.۳. میدان
۲۸۳	۲.۱.۳. ورودی
۲۸۴	۳.۱.۳. دروازه
۲۸۴	۴.۱.۳. جلوان
۲۸۵	۵.۱.۳. تیم
۲۸۶	۶.۱.۳. تیمچه
۲۸۸	۷.۱.۳. سرای خان
۲۸۸	۸.۱.۳. چهارسوق
۲۸۹	۹.۱.۳. قیصریه
۲۸۹	۱۰.۱.۳. ورودی مساجد
۲۹۱	۱۱.۱.۳. صحن مساجد
۲۹۲	۱۲.۱.۳. صحن حسینیه‌ها و تکایا
۲۹۳	۱۳.۱.۳. کاروانسرا
۲۹۸	۲.۳. نتیجه‌گیری
۳۰۵	۴. پیوست
۳۰۵	مقدمه
۳۰۵	پیوست الف: اردبیل
۳۱۳	پیوست ب: دزفول
۳۱۷	پیوست پ: زنجان
۳۲۲	پیوست ت: سمنان
۳۲۵	پیوست ث: نوش
۳۲۸	پیوست ج: شوشتر نو
۳۳۱	پیوست ج: اصفهان
۳۴۳	پیوست ج: تبریز
۳۴۹	پیوست خ: تهران
۳۵۲	پیوست د: قزوین
۳۵۶	پیوست ذ: سمنان
۳۵۷	پیوست ز: یزد
۳۶۳	پیوست ژ: شیراز کرمان
۳۶۷	منابع